

Anna-Melania Tychka

**MIKHAYLO TYSHKEVYCH'S ACTIVITY AT THE CHOICE OF UKRAINIAN
DIPLOMATIC MISSION IN PARIS (1919–1921)**

The article analyzes the diplomatic activity of Count Mykhailo Tyshkevych during his stay in Paris in 1919–1921. We studied his political views and main directions of work. We also observed the influence of M. Tyshkevych on the functioning of the Ukrainian diplomatic mission in Paris and on the situation of Ukrainian affairs in the international stage.

Key words: Mykhailo Tyshkevych, diplomacy, Paris, conservatism, Catholicism, UNR mission in Paris.

УДК 94(477):93

Віталія Дем'янчук

**ІВАН ГЕЛЬ – ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ,
ДЕПУТАТ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ (1990 Р.)**

Проаналізовано діяльність відомого українського дисидента Івана Геля у Львівській обласній раді першого демократичного скликання упродовж 1990 р. Відзначено, що його громадсько-політична праця нашоєхнула на рішучий опір партійних чиновників усіх рівнів, проте, налагодивши відносини з дисидентами, український правозахисник на зламі 80–90-х рр. ХХ ст. повернувся до «боротьби за Українську державність». Констатовано, що навесні 1990 р. він не був обраний депутатом Верховної Ради Української РСР, проте здобув мандат депутата Львівської обласної ради першого демократичного скликання. На посаді заступника голови цього радянського органу влади він утверджував національні ідеали, викривав комуністичні злочини, гостро критикував усіх тих, хто своїми діями безпосередньо або ж опосередковано перешкоджав наближенню суверенітету Української держави. Зроблено висновок, що найбільшим досягненням Львівської обласної ради І. Гель вважав мобілізацію державницьких, патріотичних сил Львівщини зокрема та Галичини загалом на розвал і демонтаж комуністичної системи.

Ключові слова: І. Гель, громадсько-політична діяльність Львівська обласна рада, ухвала, КПУ.

Іван Гель – відомий український громадсько-політичний діяч, політв'язень, дисидент, публіцист, голова Комітету захисту УКЦ, депутат Львівської обласної ради. М. Маринович, проаналізувавши його життєвий шлях, відзначав: «Виростав Іван Гель... в силовому полі змагань за національну державу, а тому змалечку знав, що рідну землю українець має боронити. Чи так уже несподівано, що формування програми «боротьби за державність України», розповсюдження самвидаву, організація протестних акцій в ув'язненні та на волі, співредагування «Українського вісника», співучасть в організації Української Гельсінкської Спілки й Народного Руху України, а врешті й праця на посаді першого заступника голови Львівської обласної ради першого демократичного скликання – все це його особисті офіри, складені до жертovníка незалежної України?» [1].

Актуальність статті, яка присвячена аналізу політичної та громадської діяльності І. Геля упродовж 1990 р., зумовлюється не тільки, і не стільки, відсутністю публікацій із окресленої проблеми про цього відомого громадсько-політичного діяча, а, передусім, його внеском у відновлення Української державності. На жаль, громадсько-політична діяльність І. Геля у Львівській обласній раді розглядається істориками та політологами, здебільшого, у руслі значно ширших проблем. З цих причин, стаття базується на архівних документах Центрального державного архіву громадських об'єднань України (далі – ЦДАГО України), Державного архіву Львівської області (далі – Держархіву Львівської обл.) (ф. Р-221 «Львівська обласна рада»), мемуарах тогочасних відомих політиків, матеріалах періодичної преси.

І. Гель – непересічна постать в історії України ХХ ст. «Це був зразковий приклад галичанина подвійного гарту – церковного й національного. Його духовний світ формувался в церковній цивілізації митрополита Андрея Шептицького з чітким розрізненням морального добра й аморального зла, з класичним розумінням ієрархії цінностей», – відзначав уже згаданий нами М. Маринович [2]. Мета представленої розвідки – всебічний аналіз громадсько-політичної діяльності Івана Геля на посаді заступника голови Львівської обласної ради у 1990 р.

Після завершення виборів до Верховної Ради УРСР та місцевих органів влади, І. Гель був обраний депутатом Львівської обласної ради, більшість у якій становили представники національно-демократичних сил. «Треба чесно визнати, – зауважував І. Мельник, – що національні

сили ще не були готові до такого перебігу подій. У кращому випадку сподівалися на утворення в обласних та міських радах сильних опозиційних фракцій з метою пропаганди своїх ідей та критики тодішньої влади [...]» [3, с. 2].

У стані ейфорії, 9 квітня 1990 р. у Львівському театрі опери та балету відбулося перше засідання Львівської обласної ради, на якому головою ради обрано В. Чорновола (141 голос «за», 41 – «проти»), його заступниками – І. Геля та М. Гориня. Головою облвиконкому – С. Давимуку [4, арк. 35]. Принагідно відзначимо, що голова Комітету захисту УКЦ І. Гель мав усі шанси обійняти посаду голови Львівської обласної ради. «Самого Чорновола депутати обрали майже безболісно, з огляду на домінуюче представництво в раді націонал-демократів, – читаємо у праці Т. Батенка. – Напередодні йому вдалося вмовити[...] І. Геля не балотуватися на цю посаду. Розмова була важкою, адже Геля на голову облради рекомендував орган найвпливовішої опозиційної партії – Рада Львівської крайової організації НРУ» [5, с. 52].

Українські історики справедливо зауважують, що президія Львівської обласної ради першого демократичного скликання розгорнула активну діяльність щодо утвердження в області демократичних принципів, прав і свобод громадян. Щодо І. Геля, його державотворчу працю доцільно розділити на декілька напрямів. Одним із найважливіших напрямів його роботи стала боротьба за повернення храмів УГКЦ та полагодження міжконфесійних конфліктів. Зокрема, уже 4 травня 1990 р. з ініціативи колишнього голови Комітету захисту УКЦ, Львівською обласною радою прийнято ухвалу «Про релігійні конфесії на Львівщині» згідно з якою виконкомам місцевих рад надавалося право реєструвати релігійні громади [6, с. 76]. Окремою ухвалою розірвано договір про оренду собору Святого Юра з УПЦ і визначено трьохмісячний термін для звільнення приміщень (після його закінчення 11 серпня 1990 р. до роботи в соборі приступила інвентаризаційна комісія) [7, с. 1].

Відзначимо, що міжконфесійні конфлікти «забирали чимало сил» в І. Геля, оскільки навіть після «приходу до влади» націонал-демократів, в області, за словами місцевої прокуратури, продовжувалося самочинне «захоплення церковних споруд» та порушувався «конституційний принцип свободи совісті» [8, с. 1]. Не вирішило проблеми й створення змішаної комісії, до якої, окрім дисидента, увійшли й інші депутати Облради та представники громадських організацій (основна мета такого заходу – розподіл культових споруд між релігійними громадами в області та зняття напруги серед віруючих різних конфесій) [9, с. 1].

Другий важливий напрям діяльності І. Геля – національно-культурний. Він із особливим захопленням толерував ухвали, які стосувалися національно-культурної сфери, сприяли піднесенню національної свідомості українців («Про проголошення української національної символіки та національного гімну офіційно прийнятими на території Львівської області» [10, с. 5], «Про святкування національних та основних релігійних свят на території Львівської області» [11, с. 5] та ін.). І. Гель увійшов також до Комісії з питань реабілітації та відшкодувань (Я. Онишко, З. Ромовська, С. Крикливець, В. Государський, О. Гринів та ін.). [12, арк. 13]. Одним із результатів роботи комісії стала ухвала Львівської обласної ради «Про зміну в ухвалі № 52 Львівської обласної Ради народних депутатів від 18 червня 1990 р.», згідно з якою прийнято рішення про вилучення пункту, в якому йшлося про повернення «колишнім репресованим їхні будинки та вціліле майно, якщо ці будинки та майно знаходяться на балансі місцевих Рад» [13, с. 3].

Зазначимо, що упродовж 1990 р. реабілітовано 492 осіб (за два місяці 1991 р. – 405). Також збільшилася кількість звернень громадян до місцевих органів влади. Тільки у 1990 р. до виконкому Львівської обласної ради надійшло 9993 листи від підприємств, установ та організацій. У відділ звернень громадян надійшло 10208 листів, заяв, скарг. До виконкомів всіх рад області загалом звернулося 195300 громадян, що на 42 тисячі більше ніж у 1989 р. [14, с. 1].

І. Гель був одним із тих, хто активно підтримував знесення пам'ятників В. Леніну у регіоні [12, арк. 15]. В резонансній ухвалі «Про демонтаж пам'ятників Леніну» констатовано, що у зв'язку з Постановою Президії Верховної ради УРСР «Про порушення закону Української РСР «Про охорону і використання пам'яток історії і культури» Львівська обласна Рада вважає «правомочними рішення районних та міських рад про демонтаж пам'ятників Леніну і пропонує Президії Верховної Ради УРСР розглянути доцільність подальшого знаходження на території України пам'ятників тоталітаризму» [16, с. 1]. 14 вересня 1990 р. демонтовано пам'ятник «вождю» у Львові (118 – «за», 8 – «проти», 1 – «утримався») [17, с. 3].

Львівська обласна рада та, зокрема, І. Гель, доклали чимало зусиль для відродження історичної пам'яті українців – відроджувалися забуті у роки радянської влади національні свята, поверталися із забуття національні герої. Особлива увага приділялася подіям ЗУНР, возвеличувалися здобутки ОУН, УПА. Важливого значення І. Гель та депутати Львівської обласної ради надали святкуванню чергової річниці проголошення ЗУНР [18]. Напередодні 72-річниці від дня утворення ЗУНР, в області був утворений Оргкомітет відзначення цієї пам'ятної для українців

події, який очолив заступник голови Львівської обласної ради І. Гель [12, арк. 50]. Під його керівництвом розроблено комплекс заходів, спрямованих на увічнення пам'яті про стрільців УГА та вперше на державному рівні запропоновано урочисто відзначити проголошення державності на західноукраїнських землях у 1918 р. [19, с. 1].

Забігаючи наперед зауважимо, що на високому рівні, за участю І. Геля, пройшло також святкування Злуки УНР і ЗУНР 22 січня 1919 р. У цей день (22 січня 1991 р.) за підтримки Львівської обласної ради організовано живий ланцюг між Києвом і Львовом, що мав символізувати єдність країни. 27–28 квітня 1991 р. у актовому залі Політехнічного інституту відбувся Великий збір Всеукраїнського братства вояків Української повстанської армії [20, с. 1].

Інший важливий напрям державотворчої праці І. Геля – боротьба за демократизацію існуючого режиму [21, с. 1]. Зважаючи на складну політичну ситуацію в УРСР у жовтні-листопаді 1990 р. представники опозиційних до влади партій Львівщини, Народного руху України, керівництво Обласної ради, утворили Комітет громадянської згоди, основна мета якого – консолідація демократичних сил регіону (очолив В. Чорновіл) [22, с. 1]. Комітет вважав необхідним «за всяку ціну зберегти на Україні паростки новонародженої демократії, яка є гарантом нашого поступу до самостійності України» [23, с. 1].

В умовах «наступу реакції», 29 листопада 1990 р. розпочала роботу позачергова сесія Львівської обласної ради, яка ухвалила рішення про надання голові Львівської обласної ради народних депутатів В. Чорноволу право приймати рішення від імені Обласної ради при виняткових обставинах, що можуть привести до дестабілізації обстановки – «при насильницьких діях щодо органів влади, демократичних рухів і організацій, введені військового стану, чи підписанні проти волі народу імперського союзного договору» (ухвала «Про політичну ситуацію на Львівщині та захист демократії») [24, с. 1].

Водночас І. Гель був одним із ініціаторів ухвали «Про власність, майно, комерційну діяльність громадсько-політичних організацій», яка передбачала: 1) вважати громадсько-політичні організації, які не зареєстровані згідно з чинним законодавством – постановою президії Верховної Ради УРСР від 29 вересня 1990 р., такими, що не користуються правом юридичної особи; 2) звернутися до Верховної Ради УРСР за роз'ясненнями юридичного права комерційної діяльності та володіння майном на території України КПРС/КПУ; 3) місцевим радам та їх Виконкомом до 1 січня 1991 р. створити комісії (за участю депутатів всіх рівнів), яким упродовж трьох місяців визначити юридичні підстави володіння громадсько-політичними організаціями відповідним майном і забезпечити його повернення законним власникам; 4) обласному управлінню зв'язку, місцевим відділенням зв'язку до 1 січня 1991 р. подати Обласній раді та місцевим радам дані про заборгованість за користування зв'язком громадсько-політичної організації КПРС/КПУ [25, с. 1].

Зазначимо, що базовою ухвалою Львівської обласної ради, яка регламентувала діяльність Львівського обкому КПУ стала ухвала «Про розмежування функцій радянських і партійних органів» (липень 1990 р.) [12, арк. 74]. У документі наголошено, що «будь-яке втручання партійних органів у державну, господарську та культурну діяльність області вважати недопустимим і кваліфікувати його як порушення Конституції СРСР із належною відповідальністю у законодавчому порядку» [26, с. 3]. Депутати констатували, що «обком, міськкоми, райкоми і парткоми Компартії України, які перебувають на території Львівської області є інстанціями однієї з політичних партій і у структуру державної влади та господарського комплексу не входять». Львівська обласна рада наголошувала на недопустимості викликів радянських, господарських і адміністративних працівників у партійні органи, проведення будь-яких зборів з ініціативи партійних комітетів у робочий час, а відповідні відрядження вважати чинними лише за узгодженням з президією обласної Ради або з облвиконкомом» [26, с. 3].

Регламентувавши діяльність місцевого обкому, президія Львівської обласної ради, до якої входив І. Гель, спробувала позбавити комуністів їх майна – у листопаді того ж року прийнято чергову ухвалу президії «Про майно КПРС та ВЛКСМ на території області», яка передбачала: 1) Райвиконкомом та міськвиконкомом львівської області до 13 листопада 1990 р. провести інвентаризацію всього нежилого фонду та майна КПРС (КПУ), ВЛКСМ (ЛКСМУ) та інших громадських та громадсько-політичних організацій; 2) тимчасово припинити ухвалу Львівської міськради від 18 вересня 1990 р. «Про комунальну власність Львівської міської ради народних депутатів» [27, с. 1].

Чимало часу І. Гель та депутати Львівської обласної ради відводили налагодженню роботи незалежних періодичних видань, чим забезпечили право громадян регіону на свободу слова та доступ до інформації. Водночас розпочато боротьбу із комуністичними часописами, які дискредитували демократичний ренесанс Галичини в очах світової громадськості (мова – про газету «Львовская Правда», редакції якої запропоновано «перенести кореспондентський пункт зі Львова в іншу область регіону», а постійній депутатській комісії з питань інформації та вивчення

громадської думки звернутись до прокуратури з поданням про притягнення власного кореспондента газет «Правда» В. Дрозда до відповідальності за «розпалювання міжнаціональної ворожнечі» [28, с. 1].

Таким чином, перелік ухвал, які розробляв та ініціював і активно підтримував І. Гель можна продовжувати. Однак представлена стаття про відомого українського дисидента – це тільки штрихи до його політичного портрету, дослідження багатогранної громадсько-політичної праці відомого дисидента в останні роки існування СРСР. Це тільки невеликий фрагмент його самовідданої державотворчої праці в ім'я побудови суверенної, незалежної Української Держави. Його постать настільки велична, що охопити однією статтею усі аспекти політичного життя українського правозахисника – неможливо. На істориків ще чекають до сьогодні невивчені його публіцистичні праці, численні інтерв'ю, зрештою маловідомі сторінки біографії, яка тільки в останні роки відкрилася для широкого загалу після розсекречених раніше недоступних архівних документів.

Список використаних джерел

1. Маринович М. Слово про бл. п. Івана Геля. URL: <http://www.zaxid.net/news/>. 2. Маринович М. In memoriam: Іван Гель. URL: <http://www.istpravda.com.ua/columns/2011/03/17/32242/> (дата звернення: 01.09.2017). 3. Мельник І. Реальний крок до свободи і демократії. До 20-ї річниці початку діяльності Львівської обласної ради першого демократичного скликання // Галицька брама. 2010. № 3. С. 2–4. 4. Держархів Львівської обл. Ф. Р-221. Оп. 3. Спр. 1187. 5. Батенко Т. Галицькі намісники: Записки з коридорів львівської влади. Львів: Каменяр, 2004. 252 с. 6. ЦДАГО України. Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2751. 7. Ухвала Президії Львівської Обласної Ради про собор Святого Юра у Львові // За вільну Україну. 16 серпня 1990. С.1. 8. В прокуратурі Львівської області // За вільну Україну. 8 липня 1990. С. 1. 9. Ухвала Президії Львівської Обласної Ради // За вільну Україну. 14 липня 1990. С.1. 10. Про проголошення української національної символіки та національного гімну офіційно прийнятими на території Львівської області // За вільну Україну. 4 липня 1990. С. 5. 11. Про святкування національних та основних релігійних свят на території Львівської області // За вільну Україну. 4 липня 1990. С. 5. 12. Держархів Львівської обл. Ф. Р-221. Оп. 3. Спр. 1195. 13. Про зміну в ухвалі № 52 Львівської обласної Ради народних депутатів від 18 червня 1990 р. Ухвала Львівської обласної Ради народних депутатів // За вільну Україну. 24 квітня 1991. С. 3. 14. Вовк Б., Недільський А., Якимович Я. Перспектива в конструктивізмі // За вільну Україну. 29 березня 1991. С. 1–2. 15. Звернення до жителів міста Львова та області // За вільну Україну. 28 липня 1990. С. 1. 16. Ухвала Львівської обласної Ради народних депутатів «Про демонтаж пам'ятників Леніну» // За вільну Україну. 23 вересня 1990. С. 1. 17. Гулик І. Прощай «вождь» // За вільну Україну. 15 вересня 1990. С. 3. 18. Про святкові дні: Ухвала Львівської обласної ради першого демократичного скликання [архів автора]. 19. Савчак П. До серця кожного українця // За вільну Україну. 1 листопада 1990. С. 1. 20. Базелюк М. Зродились ми великої години // За вільну Україну. 30 квітня 1991. С. 1. 21. Звернення до громадян міста Львова // За вільну Україну. 11 жовтня 1990. С. 1. 22. Комітет громадянської згоди // За вільну Україну. 27 листопада 1990. С.1. 23. Антипровокаційна декларація // За вільну Україну. 27 листопада 1990. С.1. 24. Про політичну ситуацію на Львівщині та захист демократії. Ухвала Львівської обласної ради народних депутатів // За вільну Україну. 30 листопада 1990. С.1. 25. Про власність, майно, комерційну діяльність громадсько-політичних організацій. Ухвала Львівської обласної Ради народних депутатів // За вільну Україну. 27 грудня 1990. С. 1. 26. Про розмежування функцій радянських і партійних органів // За вільну Україну. 4 липня 1990. С. 3. 27. Ухвала президії Львівської обласної ради народних депутатів «Про майно КПРС та ВЛКСМ на території області» // За вільну Україну. 6 листопада 1990. С. 1. 28. Ухвала президії Львівської обласної Ради «Про корпункт газети «Правда» // За вільну Україну. 14 серпня 1990. С. 1.

References

1. Marynovych M. Slovo pro bl. p. Ivana Helya [The Word about Bl. Mr. Ivan Gel]. Available at:<http://www.zaxid.net/news/> (accessed 22.09.2017). 2. Marynovych M. In memoriam: Ivan Hel' [In memoriam: Ivan Gel]. Available at:<http://www.istpravda.com.ua/columns/2011/03/17/32242/> (accessed 23.09.2017). 3. Mel'nyk I. Real'nyy krok do svobody i demokratiyi. Do 20-yi richnytsi pochatku diyal'nosti L'vivs'koyi oblasnoyi rady pershoho demokratychnoho sklykannya [A Real Step to Freedom and Democracy. To the 20th anniversary of the activities of the Lviv Regional Council of the First Democratic Convocation]. Halyts'ka brama, 2010. vol. 3, pp.2–4. 4. Derzhavnyy arkhiv L'vivs'koyi oblasti, f. R-221, op.3, spr.1187. 5. Batenko T. Halyts'ki namisnyky: Zapysky z korydoriv l'vivs'koyi vlady [Halytsky governors: Notes from the corridors of Lviv authorities], Kamenyar, L'viv, 2004, 252 s. 6. Tsentral'nyy derzhavnyy arkhiv hromads'kykh ob'yednan' Ukrainy (dali – TsDAHO Ukrainy), f.1, op.32, spr.2751. 7. Ukhvala Prezydiy L'vivs'koyi Oblasnoyi Rady pro sobor Svyatoho Yura u L'vovi. Za vil'nu Ukrainu, 1990, 16 serpnya, pp. 1. 8. V prokuraturi L'vivs'koyi oblasti. Za vil'nu Ukrainu, 1990, 8 lypnya, pp.1. 9. Ukhvala Prezydiy L'vivs'koyi Oblasnoyi Rady. Za vil'nu Ukrainu, 1990, 14 lypnya, pp.1. 10. Pro proholoshennya ukraiyins'koyi natsional'noyi symvoliky ta natsional'noho himnu ofitsiyno pryynyatymy na terytoriyi L'vivs'koyi oblasti. Za vil'nu Ukrainu, 1990, 4 lypnya, pp.5. 11. Pro svyatkuvannya natsional'nykh ta osnovnykh relihiynykh svyat na terytoriyi L'vivs'koyi oblasti. Za vil'nu Ukrainu, 1990, 4 lypnya, pp.5. 12. Derzharkhiv L'vivs'koyi obl. F. R-221. Op.3. Spr.1195. 13. Pro zminu v Ukhvali № 52 L'vivs'koyi oblasnoyi Rady narodnykh deputativ vid 18 chervnya 1990 r. Ukhvala L'vivs'koyi oblasnoyi Rady narodnykh deputativ. Za vil'nu Ukrainu, 1991, 24 kvitnya, pp.3. 14. Vovk B., Nedil's'kyu A., Yakymovych Ya. Perspektyva v konstruktyvizmi. Za vil'nu Ukrainu, 1991, 29 bereznya, pp.1–2. 15.

Zvernennya do zhyteliv mista L'vova ta oblasti. Za vil'nu Ukrainu, 1990, 28 lystopada, pp.1. 16. Ukhvala L'vivs'koyi oblasnoyi Rady narodnykh deputativ «Pro demontazh pam'yatnykiv Leninu». Za vil'nu Ukrainu, 1990, 23 veresnya, pp.1. 17. Hulyk I. Proshchay «vozhd'». Za vil'nu Ukrainu, 1990, 15 veresnya, pp.3. 18. Pro svyatkovi dni: Ukhvala L'vivs'koyi oblasnoyi rady pershoho demokratychnoho sklykannya [arkhiv avtora]. 19. Savchak P. Do sertsya kozhnoho ukraintsya. Za vil'nu Ukrainu, 1990, 1 lystopada, pp.1. 20. Bazelyuk M. Zrodylys' my velykoyi hodyny. Za vil'nu Ukrainu, 1991, 30 kvitnya, pp.1. 21. Zvernennya do hromadyan mista L'vova. 1990, 11 zhovtnya, pp.1. 22. Komitet hromadyans'koyi z'hody. Za vil'nu Ukrainu, 1990, 27 lystopada, pp.1. 23. Antyprovokatsiyna deklaratsiya. Za vil'nu Ukrainu, 1990, 27 lystopada, pp.1. 24. Pro politychnu sytuatsiyu na L'vivshchyni ta zakhyst demokratiyi. Ukhvala L'vivs'koyi oblasnoyi rady narodnykh deputativ. Za vil'nu Ukrainu, 1990, 30 lystopada, pp.1. 25. Pro vlasnist', mayno, komertsyynu diyal'nist' hromads'ko-politychnykh orhanizatsiy. Ukhvala L'vivs'koyi oblasnoyi Rady narodnykh deputativ. Za vil'nu Ukrainu, 1990, 27 hrudnya, pp.1. 26. Pro rozmezhuvannya funktsiy radyans'kykh i partiynykh orhaniv. Za vil'nu Ukrainu, 1990, 4 lystopada, pp.3. 27. Ukhvala prezydiyi L'vivs'koyi oblasnoyi rady narodnykh deputativ «Pro mayno KPRS ta VLKSM na terytoriyi oblasti». Za vil'nu Ukrainu, 1990, 6 lystopada, pp.1. 28. Ukhvala prezydiyi L'vivs'koyi oblasnoyi Rady «Pro korpunkt hazety «Pravda». Za vil'nu Ukrainu, 1990, 14 serpnia, pp. 1.

Vitaliya Demyanchuk

IVAN GEL – A PUBLIC AND A POLITICAL FIGURE, MEMBER OF THE LVIV REGIONAL COUNCIL (1990)

The state-building activity of the Lviv regional council of the first democratic convocation was characterized through the prism of the figure of Ivan Gel, a well-known Ukrainian public figure, dissident, human rights defender, talented publicist. It is noted that after his release from prison, his anticommunistic public-political work faced strong opposition from the Communist Party officials, however, having established relations with dissidents and other opposition figures, the Ukrainian human rights activist managed to return to the political arena of the region and began a «struggle for Ukrainian statehood», which at the turn of the 80's – 90's of the twentieth century manifested, in particular, in participation in elections to the Verkhovna Rada of the Ukrainian SSR and local authorities. It was stated that I. Gel's defeat at the elections to the Verkhovna Rada of the Ukrainian SSR and a convincing victory in the elections to the Lviv Regional Council.

It is noted that after gaining the mandate of the deputy of Lviv regional council of the first democratic convocation, I. Gel, given his unquestionable authority among the members of the parliament, was elected deputy chairman of this Soviet body. By concrete examples it is shown that in his position the Ukrainian dissident affirmed national ideals, exposed the crimes of the communist regime against the Ukrainian people, sharply criticized the Communist Party officials at all levels, which by their actions / inaction prevented the approximation of the sovereignty of the Ukrainian state. It was noted that the greatest achievement of the Lviv regional council of the first democratic convocation, I. Gel, was the mobilization of the forces of Lviv and Galicia in general for the collapse and dismantling of the communist system not only in the western regions of the Ukrainian Soviet Socialist Republic, but also in Ukraine, which resulted in the restoration of Ukrainian statehood.

Key words: I. Gel, public-political activity Lviv Regional Council, decree, CPU.